THL-yhteenveto 26.1.2021

Missä tilanteissa koronatartuntoja Suomessa on tapahtunut?

1 Tietojen keruu

Kuntien ja sairaanhoitopiirien alueella tartunnanjäljitystä tehdään paikallisten tartuntatautilääkärien johdolla. Yksityiskohtaiset tiedot tartunnoista ja tartuntalähteistä ovat jäljitystyötä tekevissä sairaanhoitopiireissä ja kunnissa.

THL kerää sairaanhoitopiireistä tartunnanjäljitystietoa kerran viikossa tehtävällä kyselyllä. Tästä koostettua tietoa julkaistaan Hybridistrategian seurantaraportissa viikoittain osoitteessa https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koronaviruksen-seuranta. THL on päivittänyt syksyn mittaan kyselykaavaketta, ja raportoitu tieto on sairaanhoitopiireittäin yhtenäisempää viikosta 46 lähtien. Sitä edeltävästi kerätyn tiedon luotettavuutta ja tulkintaa ovat häirinneet puutteelliset vastaukset sekä osin väärin tulkitut kysymykset.

21.1.2021 Hybridistrategiaraportissa on tartunnanlähteistä julkaistu seuraavasti:

> *Viikolla 2 (11.1.-17.1.) tartunnanjäljityskyselyssä alueilta raportoitiin tiedot 1814 tartunnasta. Kyselyyn vastasi 20/21 aluetta. Tartunnanjäljitys oli saatettu valmiiksi lähes kaikissa tapauksissa 20.1. mennessä. Suurin osa tartunnoista oli peräisin kotimaasta. Ulkomailla saatujen tartuntojen osuus oli 11 %, ja ulkomaisista tartunnoista aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus oli 2 % kaikista tartunnoista. Ulkomaisten tartuntojen osuus on viime viikkoina noussut aiemmasta. Tämä voi johtua tautitilanteen heikkenemisestä maissa, joista saavutaan tai palataan Suomeen. Rajoilla tapahtuvaa testaamista on lisätty vuoden 2020 lopulta alkaen, mikä voi osaltaan selittää ulkomaisten tapausten osuuden nousua. Koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä 59 %:ssa tapauksista. Sairaanhoitopiirien alueiden epäselviksi jääneiden tartuntojen osuudet on kuvattu liitteen 1 taulukossa. Uusista tartunnoista 30 % todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Karanteeniin asetettiin 7245 henkilöä viikolla 2.*

THL on lisäksi kerännyt yhdessä kuntien kanssa tietoa syyslukukauden 2020 alusta lähtien varhaiskasvatuksessa ja kouluissa (perusopetus ja toinen aste) esiintyneistä koronavirusaltistumisista ja niiden seurauksena tapahtuneista jatkotartunnoista. Päivitettyä tietoa jatkotartunnoista julkaistaan THL:n sivulla osoitteessa: https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koulujen-koronavirustartunnat.

11.1.2021 mennessä kunnat olivat raportoineet tiedot yhteensä 42914 henkilöstä, jotka olivat syyslukukauden aikana altistuneet varhaiskasvatus- tai kouluympäristössä. Heistä vain 588 eli 1,4 % oli saanut tartunnan (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Altistuneiden ja jatkotartunnan saaneiden määrät kouluasteittain

Kouluaste	Altistuneet, lapset	Altistuneet, henkilökunta	Altistuneet yhteensä	Jatkotartunnat, lapset	Jatkotartunnat, henkilökunta	Jatkotartunnat yhteensä
Varhaiskasvatus	5 776	1 506	7 282	67 (1,2 %)	81 (5,4 %)	148 (2,0 %)
Peruskoulu	24 575	3 013	27 588	279 (1,1 %)	42 (1,4 %)	321 (1,2%)
Toinen aste			8 044			119 (1,5%)
Lukio			4 774			58 (1,2 %)
Ammatillinen koulutus			3 070			82 (2,7 %)
Yhteensä			**42 914**	**346 (1,1 %)**	**123 (2,7 %)**	**558 (1,4%)**

On tärkeää ymmärtää, että se tarkkuus, jolla voidaan saada selville erilaisia altistumistilanteita ja niistä syntyviä jatkotartuntoja, vaihtelee erittäin suuresti, ja tämä vaikuttaa tilastoja vääristäen. On esimerkiksi hyvin helppoa saada selville oppilaitoksen kaikki mahdollisesti altistuneet, mutta esimerkiksi samassa baarissa, kahvilassa, kaupassa, liikennevälineessä tai liikuntatilassa samaan aikaan käyneiden jäljittäminen on huomattavasti paljon vaikeampaa, ja käytännössä onnistuu erittäin harvoin.

Näin ollen tilastot eivät kuvaa tartunnan riskiä olosuhteissa tai tiloissa eikä niiden perusteella voida arvioida jonkun toiminnan olevan turvallista.

2 Tartunnanlähteet

Alla koontina taulukkomuodossa tartuntalähdetietoa (Taulukot 2 - 5)

Taulukko 2. Ulkomailta saadut tartunnat koko Suomen tasolla

Raportointiviikko	Ulkomailta saadut tartunnat	Kaikki tapaukset yhteensä	Ulkomailta saadut tartunnat, % kaikista tapauksista
2020-W46	103	1679	6 %
2020-W47	66	2456	3 %
2020-W48	72	3143	2 %
2020-W49	65	2976	2 %
2020-W50	57	2920	2 %
2020-W51	96	2432	4 %
2020-W52	113	1793	6 %
2020-W53	88	1813	5 %
2021-W01	197	1855	11 %
2021-W02	196	1731	11 %
2021-W03	3	25	12 %
Yhteensä	**1485**	**32373**	**5 %**

Taulukko 3. Kotimaisten tartuntojen lukumäärä tapahtumapaikan mukaan raportointiviikolla, koko Suomi, % (lkm)

Raportointiviikko	Sama talous	Työpaikka	Päiväkoti	Oppilaitos	Harrastus	Ravitsemisliike	Muu	Yhteensä
2020-W46	54.5% (458)	21.1% (177)	0.4% (3)	5.8% (49)	5.0% (42)	0.6% (5)	12.6% (106)	100.0% (840)
2020-W47	46.0% (649)	14.4% (203)	1.7% (24)	6.9% (97)	7.7% (108)	2.8% (39)	20.6% (291)	100.0% (1411)
2020-W48	47.0% (776)	24.2% (399)	2.1% (34)	5.0% (82)	3.5% (58)	2.4% (39)	16.0% (264)	100.0% (1652)
2020-W49	50.0% (837)	15.4% (258)	1.4% (23)	4.5% (75)	3.0% (51)	2.4% (41)	23.3% (390)	100.0% (1675)
2020-W50	50.3% (864)	14.9% (256)	2.2% (37)	3.8% (65)	1.9% (33)	1.2% (20)	25.7% (442)	100.0% (1717)
2020-W51	52.2% (722)	14.5% (201)	1.8% (25)	3.1% (43)	1.3% (18)	0.9% (13)	26.2% (362)	100.0% (1384)
2020-W52	52.4% (487)	16.9% (157)	1.1% (10)	0.8% (7)	1.5% (14)	0.3% (3)	27.0% (251)	100.0% (929)
2020-W53	50.0% (522)	10.1% (105)	0.2% (2)	0.2% (2)	1.1% (11)	3.0% (31)	35.5% (370)	100.0% (1043)
2021-W01	43.5% (426)	8.7% (85)	0.4% (4)	0.2% (2)	1.6% (16)	4.3% (42)	41.3% (404)	100.0% (979)
2021-W02	44.3% (396)	15.8% (141)	0.2% (2)	3.6% (32)	3.7% (33)	3.4% (30)	29.1% (260)	100.0% (894)
2021-W03	36.8% (7)	21.1% (4)	0.0% (0)	5.3% (1)	5.3% (1)	0.0% (0)	31.6% (6)	100.0% (19)

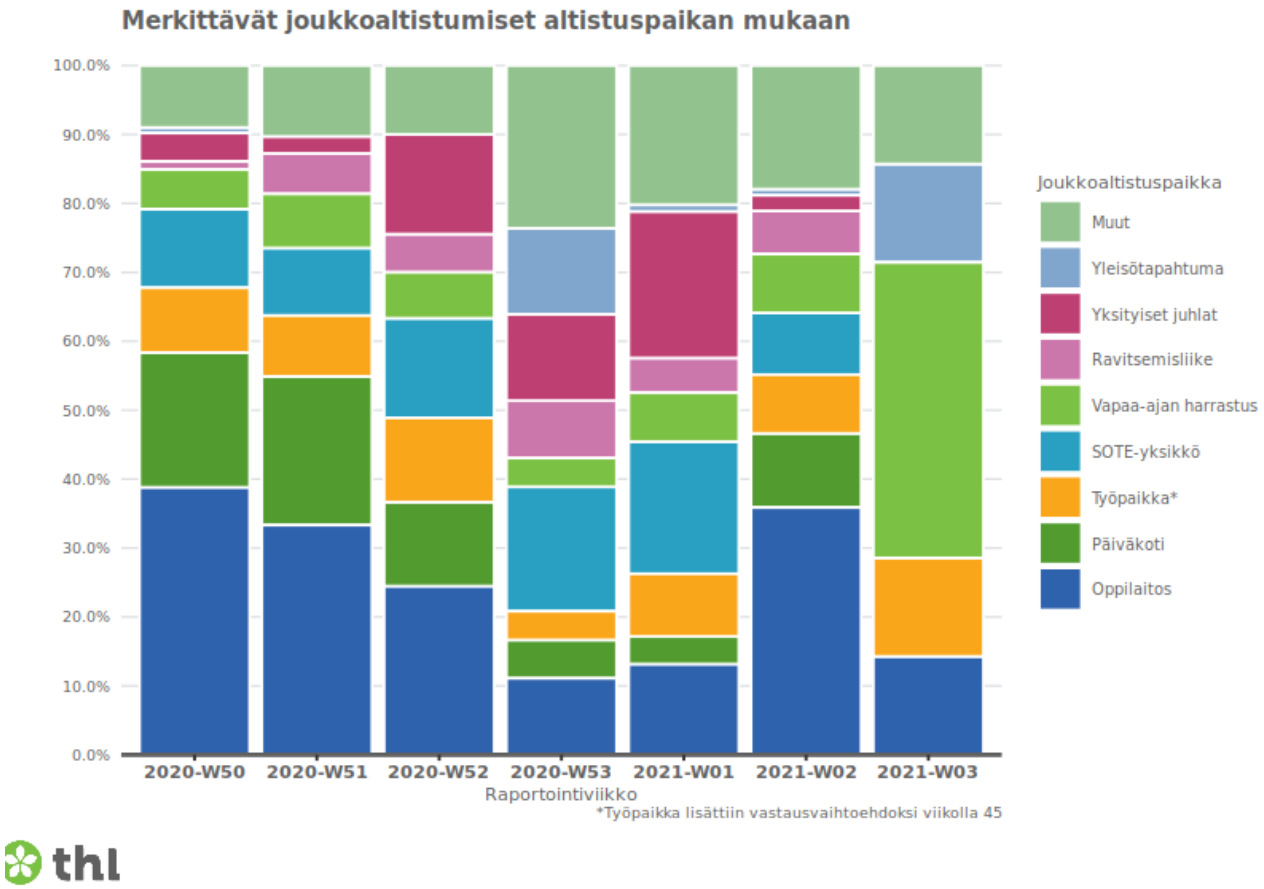
Taulukko 4. Merkittävät joukkoaltistumiset (>=10 altistunutta) ja niiden tapahtumapaikka (altistumistapahtumien, ei altistuneiden, määrä), koko Suomi, % (lkm)

Raportointiviikko	Päiväkoti	Oppilaitos	SOTE-yksikkö	Työpaikka	Ravitsemisliike	Yleisötapahtuma	Yksityiset juhlat	Harrastus	Muu	Yhteensä
2020-W46	8.6% (21)	45.3% (111)	7.3% (18)	11.0% (27)	1.2% (3)	1.2% (3)	8.6% (21)	14.3% (35)	2.4% (6)	100.0 % (245)
2020-W47	11.9% (37)	44.5% (138)	8.1% (25)	6.8% (21)	1.9% (6)	1.0% (3)	6.1% (19)	17.1% (53)	2.6% (8)	100.0 % (310)
2020-W48	11.4% (31)	27.3% (74)	5.5% (15)	10.7% (29)	5.5% (15)	1.5% (4)	6.3% (17)	14.8% (40)	17.0% (46)	100.0 % (271)
2020-W49	16.0% (38)	31.9% (76)	9.7% (23)	8.8% (21)	2.5% (6)	1.3% (3)	5.9% (14)	19.3% (46)	4.6% (11)	100.0 % (238)
2020-W50	19.6% (48)	38.8% (95)	11.4 % (28)	9.4% (23)	1.2% (3)	0.8% (2)	4.1% (10)	5.7% (14)	9.0% (22)	100.0 % (245)
2020-W51	21.6% (44)	33.3% (68)	9.8% (20)	8.8% (18)	5.9% (12)	0.0% (0)	2.5% (5)	7.8% (16)	10.3% (21)	100.0 % (204)
2020-W52	12.2% (11)	24.4% (22)	14.4 % (13)	12.2% (11)	5.6% (5)	0.0% (0)	14.4% (13)	6.7% (6)	10.0% (9)	100.0 % (90)
2020-W53	5.6% (4)	11.1% (8)	18.1 % (13)	4.2% (3)	8.3% (6)	12.5% (9)	12.5% (9)	4.2% (3)	23.6% (17)	100.0 % (72)
2021-W01	4.0% (4)	13.1% (13)	19.2 % (19)	9.1% (9)	5.1% (5)	1.0% (1)	21.2% (21)	7.1% (7)	20.2% (20)	100.0 % (99)
2021-W02	10.8% (24)	35.9% (80)	9.0% (20)	8.5% (19)	6.3% (14)	0.9% (2)	2.2% (5)	8.5% (19)	17.9% (40)	100.0 % (223)
2021-W03	0.0% (0)	14.3% (1)	0.0% (0)	14.3% (1)	0.0% (0)	14.3% (1)	0.0% (0)	42.9% (3)	14.3% (1)	100.0 % (7)

Taulukko 5. Joukkoaltistumiset, esimerkkinä ravitsemisliikkeet

Raportointiviikko	Ravitsemisliike, yhteensä	joista ruokaravintolassa tai kahvilassa	joista baarissa	joista yökerhossa
2020-W46	3	1	1	0
2020-W47	6	3	5	0
2020-W48	15	4	10	2
2020-W49	6	0	6	0
2020-W50	3	2	1	0
2020-W51	12	10	2	0
2020-W52	5	9	1	0
2020-W53	6	4	2	0
2021-W01	5	0	5	0
2021-W02	14	8	6	0
2021-W03	0	0	0	0

Kuva 1.



3 Yhteenveto

On tärkeää ymmärtää, että tartunnanlähteinä voivat olla minkä tahansa läheisen sosiaalisen kanssakäymisen tilanne, eivätkä raportoidut tartuntatilanteet vastaa todellista tartuntatilanteeseen liittyvää tartuntariskiä, koska osa tilanteista on selvästi helpommin todennettavissa kuin muut.

Myös rajoitustoimet vaikuttavat vahvasti ja ajallisesti tartuntatilanteisiin, ja mitään keskiarvoja ei voida esittää. Keväällä ja kesällä paljon tartuntoja tuli ulkomailta, alkusyksyllä baareista ja ravintoloista. Työyhteisön tartunnat ovat vaihdelleet ajallisesti mm. kausityön osuuden mukaan, ja esimerkiksi koulutartunnat koulujen lukukausien mukaan, vm. jatkotartuntojen jäädessä selvästi alhaisiksi.

Harrastuksien osalta tartunnat ovat riippuneet siitä, miten paljon kunnat ovat niitä rajoittaneet, mutta myös harrastuksen luonne on vaikuttanut (vertaa esim. sisätilassa joukkueurheilu, jossa runsaasti lähikontakteja vs. sisätilassa kangaspuilla kudonta).

Kodin ja lähipiirin tartunnat ovat keskittyneet erityisesti muunkielisen väestön suuriin perheisiin ja tiiviiseen yhteisöön.

Voidaan todeta, että tilastot eivät kuvaa tartunnan riskiä olosuhteissa tai tiloissa eikä niiden perusteella voida arvioida jonkun toiminnan olevan turvallista.